

Høringssvar til høringsnotatet «Veivalg for fremtidig kirkeordning» fra Lade menighetsråd, Nidaros Domprosti

Lade Menighetsråd vedtok i sitt møte 24.03.2015 å nedsette et utvalg bestående av Mats Ramo og Jan Asbjørn Sagen som skulle lage et forslag til høringssvar. Dette forslaget til høringssvar er blitt fremlagt for AU og godkjent uten endringer der. Lade menighetsråd drøftet og vedtok høringssvaret i sitt møte 28/4 2015. Dette svaret oversendes hermed.

Menighetsrådet har valgt ikke å svare eller svare summarisk på enkelte av spørsmålene i høringsnotatet. Vi konsentrerer oss om de punktene som i all hovedsak er viktige for vår virksomhet som lokalmenighet og folkekirkemenighet.

Menighetsrådet finner det også utfordrende å svare fullstendig på alle spørsmål ut i fra sin kompetanse og erfaring. De varslede gjennomgripende organisatoriske reformer på kommune- og fylkesnivå ser vi ennå ikke resultatene av. Det skaper også noe usikkerhet omkring hva som er mest tjenlig fremtidig organisasjon for kirken.

- 1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Lade menighetsråd deler mindretallet i kirkerådets syn om at oppgavefordelingen bør organiseres på en måte som gjør at den lokale kirke styrkes. Menighetsrådet mener at fellesrådet som det er organisert i dag, i de store byene, bør ses på som et regionalt organ i likhet med bispedømmet. Menighetsrådet ser helst at flere oppgaver som i dag er knyttet til fellesrådet kan legges til prostiet, eller hos den lokale menighet, subsidiært til bispedømmerrådet. Menighetsrådet mener at dette bør komme som en konsekvens av at finansieringsordningen for de lokale kirkene endres (se senere svar i høringsnotat) slik at den lokale menighet får større frihet til å bestemme når, hvordan og på hvilken måte gudstjenester og gudstjenesteplan skal gjennomføres.

- 2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Lade menighetsråd deler kirkerådets syn på at dagens finansieringsordning bør videreføres. Kirkerådet bør videre vurdere å be om at minstepørrelsen på de kommunale bevilgningene fastsettes ved forskrift slik at det ikke blir store avvik i bevilgningsstørrelsen mellom kommunene.

- 3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordening vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Se svar 2 og 4.

- 4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Menighetsrådet mener at kirkestrukturen bør forenkles gjennom reduksjon av sentralt og regionalt byråkrati. Medlemsmassen og de tillitsvalgte opplever kirken som topptung, og har gjerne ikke et forhold til den norske kirke utenom sin egen menighet, prosti eller bispedømme. For at folkekirken skal kunne gro frem mener menighetsrådet at det viktigste er å sørge for at ressursene prioriteres så nært brukerne som mulig. Dette vil skape en kirke som er tilstede for de som trenger det.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Menighetsrådet mener at soknestørrelser kun bør vurderes endret dersom oppgavefordelingen til soknene endres. Hvis sokneråd/menighetsråd tillegges ytterligere oppgaver så kan det være naturlig å se på soknestørrelsene, spesielt i byene. Dersom soknets rolle forblir tilnærmet uendret eller svekket som en konsekvens av sentrale vedtak så er det lite hensiktsmessig å endre soknestørrelsen.

Menighetsrådet ønsker å understreke vårt syn på sokne-enheten: Det lokale sokn er det norske kirkes viktigste organ for kirkens medlemmer, og de som benytter seg av de tjenester som kirken tilbyr. En betydelig endring i soknestørrelser- og sokneoppgaver uten at dette har støtte lokalt i kirken kan svekke kirkens rolle betydelig i lokalmiljøer rundt om i hele landet.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellestråd) videreføres?

Menighetsrådet mener: Nei. Det er ikke hensiktsmessig å videreføre dagens ordning med fellestråd. Når kirke og stat har skilt lag så er det på tide at kirke og kommune skiller lag. Overordnet organisering av menighetene og deres ressursituasjon bør foretas av prosti og bispedømme. Andre ansvarsområder som kirkegårder og disposisjon av kirkens eiendom kan enkelt overtas av prostier, menigheter og bispedømmer.

Menighetsrådets syn er at fellestrådet er et overflødig organ som bidrar til å forsinke saksgang, beslutningsprosesser og som øker byråkratiet i kirken. Det å avskaffe fellestrådet som organ vil frigjøre ressurser som kan brukes lokalt, og det vil sørge for et tydeligere hierarki i kirken. Dette går hånd i hånd med menighetsrådets syn på hvem som bør ha arbeidsgiveransvar i de lokale menigheter.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellestråd?

Fellessorganet bør dersom det videreføres ligge hos bevilgende myndighet, noe som sannsynligvis blir på kommunenivå. Det er menighetsrådets oppfatning at en videreføring av ordningen bør medføre vesentlige endringer i organiseringen av fellestrådet. Fellestrådet oppfattes i dag som et topptungt organ, der den individuelle myndighet hos menigheten/soknet har liten påvirkningskraft/gjennomslagskraft, og at beslutningsprosessen i stor grad er styrt av økonomiske rammer og ellers av administrasjonen i fellestrådet. Menighetsrådene bør derfor overta plan- og strategiarbeid for kirken. Fellestrådets oppgaver kan gjerne overføres til bispedømmerådet for eksempel det overordnede arbeid for regnskap- og lignende, men all kontakt med soknets medlemmer bør foretas i soknet. Sentralisering av booking og planlegging av dåp-, vielser, og gravferder med mer, bør stoppes og reverseres.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Menighetsrådet deler synet til kirkerådets flertall, som underlegger alle de ansatte soknets styrings – og ledelsesorganer, konkret: Menighetsrådets daglige ledelse, det eventuelt i samarbeid med prostens, delegert fra biskopen.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Menighetsrådet deler kirkerådets mindretall e sitt syn på soknets virksomhetsledelse. Det vil være uheldig i noen tilfeller om sokneprest blir soknets daglige leder. Det er en fare for at det vil medføre en økt byrde med papirarbeid for prestedtjenesten og det vil føre til at mindre tid kan brukes til sokneprestens kjerneoppgaver. Menighetsrådet ønsker en operativ prestedtjeneste der presten tjener menigheten og ikke en prestedtjeneste der presten virker som byråkrat. Daglig ledelse bør være mest mulig nær der virksomheten skjer, gjerne desentralisert i et prosti.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Menighetsrådet mener det er for tidlig å ta stilling til dette uten at arbeidsgiveransvaret har blitt avklart. Menighetsrådet mener at Biskopen bør lede prestedtjenesten og ha arbeidsgiveransvar for denne og for andre vigslede medarbeidere. Dette kan gjøres ved at presten med sete i rådet leder soknets kirkelige virksomhet med støtte fra en menighetsforvalter. Vi tror det er realistisk og gjennomførbart på lokalplanet med en delt ledelse der presten har det overordnede ansvar, men slipper arbeid med budsjettering, planer, innkallinger og referater.

13. Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Utpekingen bør skje i valg i bispedømmet primært. Stemmeberettigede kan være menighetsrådene og kirkelige ansatte i bispedømmet.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Ja. Menighetsrådet mener at bispedømmerådet bør være det eneste sokneoverskridende organ på lokalt- og regionalt nivå. Bispedømmerådets oppgaver bør videreføres og styrkes. Menighetsrådet mener at kirkelige fellesråd bør avskaffes og at det overordnede arbeidet som tidligere har blitt utført i fellesråd skal ligge hos bispedømmet. Menighetsrådet mener at bispedømmerådet bør opprettholdes som demokratisk valgt organ, men at valgordningen må revideres og endres. Valgordningen til bispedømmeråd oppleves som lite demokratisk, og menighetsrådet hilser valgalternativer som åpen folkekirke og levende folkekirke velkommen.

Ved å styrke bispedømmeråd på bekostning av fellesråd og desentralisere personalressursene til prostienheten kommer menigheter og sokn nærmere de sentrale beslutningsprosessene. En styrking av bispedømmerådene vil derfor bidra til å styrke det reelle lokale demokrati og engasjement i kirken.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ)

18 I hvilken grad bør det åpnes for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Menighetsrådet mener at arbeidsgiveransvaret må tydeliggjøres. Alle kirkelige ansatte skal være ansatt i kirken, og ikke i for eksempel kommune. Arbeidsgiveransvaret for prester og andre kirkelige ansatte som ikke virker sentralt eller i sokn bør ligge hos bispedømmet. Soknet/soknene bør ha arbeidsgiveransvar for sine egne diakoner, kateketer, trosopplærere og lignende, trosopplærere, kateketer og diakoner som virker over flere soknegrenser bør være ansatt i kollektivt av menighetene gjennom et tilsetningsorgan, for eksempel utgått fra bispedømmerådet. Bispedømmerådet kan ivareta de formelle sidene ved arbeidsgiveransvaret på en helhetlig måte.

19 Hvordan bør man på best måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslende tjenester?

Selv om vi legger det praktiske arbeidsgiveransvaret til en felles ledelse av soknet, vil menighetsrådet fortsatt legge vekt på at det må legges til rette for at biskopene både har tilsyns- og ledelsesansvar. Dette utleder vi av biskopens ordinasjonsmyndighet og -ansvar. Utstrekningen av ledelsesansvaret må avklares tydelig for å unngå at man får to arbeidsgiverlinjer som nå. Bemyndigelse av bispedømmerådet til å ivareta det formelle arbeidsgiveransvaret for alle ansatte, slik rådet ønsker, peker også i retning av at biskopen bør lede prestedtjenesten.

20. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Kirkerådet bør fortsatt være kirkens øverste og samlende organ på nasjonalt nivå. Det bør ha kunnskapskompetanse, organisatoriske ressurser og vedtakskompetanse til å fylle en slik oppgave. Ellers bør alle ressurser tilføres bispedømmene og soknene etter en klart definert fordeling.

21. Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Sammensetningen bør være som nå. Men som nevnt er det et forbedringspotensial i valgordningen for å øke interessen og demokratiet reelt i kirken.

22. Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkerådet og Kirkemøtet?

Biskopene har fortsatt i fellesskap ordinasjonsmyndigheten i kirken. Derav følger lederansvar for prestene. Dette ansvar kan overføres til ansettelsesorganet, bispedømmerådet som i dag. Menighetsrådet ser for seg at biskopene kan ha en koordinerende oppgave av praksis i lære og liturgisk praksis og ansettelsespraksis mellom de forskjellige bispedømmer sammen med kirkemøtet.

Overfor Kirkeråd og Kirkemøte bør biskopene ha saksbehandlings- og læreansvar i saker som vedkommer kirkens lære og liturgisk praksis.

23. Har høringsinstansen synspunkter på ledelse av biskopene?

Den norske kirke bør ha en ledende biskop, dels som kirkens «ansikt» utad, dels som en samlende leder av bispekollegiet.

24. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Kirkerådet kan ha samme sammensetning som før. Se 20 og 21.

25. Bør ordningen med en egen lærenemd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemd i såfall ha?

Menighetsrådet mener lærenemda bør videreføres som nåværende ordning.

26. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Her mener menighetsrådet at vi ikke har kompetanse til å uttale oss.

27. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Menighetsrådet mener at Ungdomsdemokratiet i Kirken er godt ivaretatt, men at strukturelle problemer med valgordningen gjør at unge risikerer å bli kraftig underrepresentert i kirke- og bispedømmeråd. En revidering av valgordningen til ordinært listevalg vil kunne gjøre det naturlig å stille med rene ungdomskandidater.

Menighetsrådet mener dagens organisering med Ungdomsting og Ungdommens Kirkemøte bør ivaretas, men at hver menighet gis mulighet til å sende flere delegater slik at de som ønsker å delta aktivt på Ungdomsting får mulighet til det. Kirkerådet har de senere år hatt store problemer med å oppnå sin ønskede målsetning om 20% ungdomsrepresentasjon. Valgordningen på selve Kirkemøtet bør derfor vurderes endret.

Ungdommens Kirkemøte kan for eksempel få mulighet til å velge en eller to representanter direkte inn i Kirkerådet.

Lade sokn, 04.05.2015

Asbjørg Larsen, leder Lade menighetsråd, Mats Ramo, medlem Lade menighetsråd, Jan A. Sagen, sokneprest.